

ЕКОНОМЕТРИЧНЕ ОЦІНЮВАННЯ ФАКТОРІВ ІНВЕСТУВАННЯ У АГРОПРОМИСЛОВЕ ВИРОБНИЦТВО УКРАЇНИ

Волошин В. І., Кучер Р.-Д. А.

1. Вступ

Аналіз інвестиційної діяльності в агропромисловому комплексі (АПК) України свідчить про істотне скорочення фінансування аграрної сфери за рахунок усіх джерел. Високий рівень бідності сільських мешканців та переважно натуральні форми доходів, використовувані для власного споживання, а не для компенсації послуг галузей і виробництв інфраструктури, знижують обсяги виробничо-технічного та соціального обслуговування аграрного сектора. На сьогоднішній день рівень розвитку інвестиційної інфраструктури не відповідає оптимальним для сільської спільноти потребам і не забезпечує розширеного сільськогосподарського виробництва. У зв'язку з цим актуалізується необхідність суттєвої корекції пріоритетів формування та розвитку інвестиційної інфраструктури. Слід врахувати тенденції трансформаційних процесів в агропромисловому комплексі та застосовувати стратегічні підходи до інтеграції його функціональних ланок в цілісну, гармонійну систему господарювання. Це створить передумови вдосконалення загальних умов відтворення на основі коопераційних зв'язків суб'єктів різних галузей АПК, його сегментів, секторів і рівнів.

2. Об'єкт дослідження та його технологічний аудит

Об'єктом дослідження є фактори інвестування в агропромислове виробництво України.

Фактори, які впливають на інвестування потрібно об'єктивно поділяти на якісні та кількісні. До якісних чинників, вплив яких найвагоміший, відносимо рівень інвестиційної привабливості агропромислової галузі, стан її соціально-економічного розвитку, фінансово-економічної ефективності, екологічної стійкості щодо здійснення інвестування. Серед цих чинників особливе місце посідає інвестиційна безпека (рівень інвестиційної безпеки вважатимемо кількісним показником) як головна умова схильності інвесторів до інвестування. Згідно методичних рекомендацій інвестиційну безпеку визначаємо як такий рівень національних та іноземних інвестицій (за умови оптимального їх співвідношення), що здатен забезпечити довгострокову позитивну економічну динаміку.

Характерним недоліком об'єкту дослідження є динамічність показників та залежність від природо-кліматичних умов

3. Мета та задачі дослідження

Метою роботи є дослідження умов функціонування, факторів інвестування, що впливають на розвиток інвестиційного процесу АПК України.

Для досягнення поставленої мети необхідно виконати такі задачі:

1. Визначити негативні умови, що на сьогоднішній день суттєво впливають на інвестиційний процес агропромислового виробництва України.

2. Визначити негативні чинники, котрі гальмують розвиток агропромислового виробництва в контексті залучення інвестицій.

3. Розробити методичку економетричного оцінювання факторів інвестування АПК.

4. Дослідження існуючих рішень проблеми

Значну увагу науковці [1, 2] приділяли вивченню різних аспектів функціонування інфраструктури підприємництва в умовах розвитку економіки. Зокрема, у своїх працях вони досліджували:

- підходи до розгляду інфраструктури (інституційний, ринковий, маркетинговий, логістичний);
- окремі її рівні (державний, регіональний, місцевий);
- напрями (фінансова, інвестиційна, інноваційна, інформаційна, правова зовнішньоекономічна тощо);
- аналізували вплив державної і недержавної підтримки, громадських і підприємницьких об'єднань на розвиток сприятливого бізнес-середовища в країні і регіонах.

Методологічні основи управління інвестиційними процесами в агропромисловій сфері розглянуто в роботі [3], у якій розкрито економічні аспекти механізму управління інвестиційними процесами в агропромисловому виробництві.

Автори робіт [4–6] визначають інвестиційну інфраструктуру підприємництва як сукупність державних, приватних та громадських інститутів, які обслуговують інтереси аграрного підприємництва і забезпечують їхню господарську діяльність та сприяють підвищенню її ефективності.

При цьому регіональний аспект інфраструктури підприємництва у наукових працях [7–9] простежується достатньо обмежено. Науковці у [10, 11] зазначають, що формування та розвиток інфраструктури мають бути як інтегрованими на загальнодержавному рівні, так і диференційованими за регіональними ознаками.

Таким чином, результати аналізу дозволяють зробити висновок про те, що ключова функція інвестиційної інфраструктури агропромислового виробництва полягає в забезпеченні функціонування та підвищенні ефективності взаємозв'язків між елементами бізнес-середовища.

5. Методи дослідження

Для вирішення поставлених завдань було використано наступні методи: аналізу та синтезу, логічного узагальнення, аналогій, порівняльного співставлення та графоаналітичний метод.

6. Результати дослідження

Україна володіє потужним та одним з найбільших у світі потенціалом розвитку агропромислового виробництва, для чого наявні сприятливі природно-кліматичні умови, великі площі родючих ґрунтів, інтелектуально-кадровий та трудовий ресурсний капітал. Проте, рівень його реалізації недостатній, що підтверджується скороченням обсягів виробництва сільськогосподарської продукції (до базового 1990 р.), нижчими в порівнянні з економічно розвиненими державами показниками урожайності і використання ресурсного забезпечення АПК, значним спадом у тваринництві. Сучасні передові технології і засоби праці ви-

користуються на незначній кількості угідь, залучених для ведення сільського господарства. Це негативно позначається на базових показниках соціально-економічного розвитку держави і конкурентоспроможності її економіки.

Важливою умовою відновлення високих темпів розвитку агропромислового виробництва України є формування достатнього інвестиційного забезпечення, яке дозволить:

- модернізувати матеріально-технічну та техніко-технологічну базу, складську, виробничу та логістичну інфраструктуру;
- залучити сучасні технології;
- наростити виробничі потужності;
- сформувати локальні інтегровані агропромислові структури;
- розвинути експортний потенціал;
- системно впроваджувати всі види інновацій.

Своєю чергою, однією з визначальних умов зростання інвестиційної активності, є наявність сформованої та ефективно функціонуючої інвестиційної інфраструктури. Завдяки їй реалізуються функції акумулювання та розподілу інвестиційного ресурсу, ефективного інвестування та реінвестування капіталу, безпеки інвестиційного процесу та переміщення капіталу, формування «прозорого» інвестиційного середовища та його високої інформаційно-комунікаційної здатності і т. ін. Вказане показує важливість завдання удосконалення теоретико-методичного та прикладного забезпечення реалізації державної політики формування і розвитку інвестиційної інфраструктури агропромислового виробництва в сучасних умовах розвитку економіки України.

Вважаємо, що на сьогоднішній день суттєво діють такі негативні чинники та умови функціонування інвестиційного процесу агропромислового виробництва України:

1. Недостатньою залишається якість продукції. Головною причиною цього є те, що понад 70 % сільськогосподарської продукції виготовляється дрібними приватними господарствами населення (77,9 % – продукції рослинництва, 69,5 % – продукції тваринництва). Вони обмежені фінансовими, матеріальними, технологічними, інформаційними ресурсами. На якість впливає також той факт, що у виробництві аграрної продукції зайняті переважно особи без належної фахової підготовки. Тому цілеспрямована робота щодо впровадження науково обґрунтованих технологій утримання худоби, збалансованої годівлі, ветеринарного обслуговування, селекції у підсобних господарствах не ведеться. Це призводить до того, що їх продукція не відповідає міжнародним вимогам якості та безпеки [1].

2. Невеликою є частка підприємств, сертифікованих згідно міжнародних стандартів (наприклад, лише близько 3 % м'ясопереробних комбінатів та 35 % молокопереробних підприємств володіють міжнародними сертифікатами). Це обумовлено високою вартістю та складністю процесу одержання сертифікатів ISO чи HASSP (від 6 до 18 місяців), відсутністю процедури здобуття єврономера в Україні [2].

3. Низькою залишається ефективність цієї галузі. В Україні продуктивність молочного стада становить 3,8 тис. кг (у Данії – 8,1 тис. кг, Нідерландах – 7,1 тис. кг, Ізраїль – 9,2 тис. кг). Зупинимося на показниках урожайності:

- зернових – близько 25 ц/га (у Нідерландах – 82,2 ц/га, Франції та Великобританії – 67,1 ц/га);
- цукрових буряків – 380 ц/га (у Швейцарії – 842,4 ц/га, Франції – 773,2 ц/га);

– картоплі – 130 ц/га (у Нідерландах – 424,6 ц/га, Великобританії – 424,5 ц/га) [5].

4. Високою є частка збиткових аграрних підприємств.

Значно гальмують подальше покращення інвестиційного середовища сільськогосподарства України наступні чинники:

– відсутність державної та регіональних програм цільового фінансування науково-прикладних розробок в аграрному секторі держави, що зумовлює незадовільну якість насінневого та племінного матеріалу, обмежує продуктивність сільськогосподарського виробництва. Крім того, не налагоджено взаємодію між науковими установами і виробниками української агропродовольчої продукції;

– нерозвиненість інфраструктури АПК, що призводить до збільшення вартості виробництва, значних втрат продукції під час її транспортування та зберігання;

– відсутність державної та регіональних стратегій розвитку зовнішньої торгівлі агропродовольчою продукцією, що зумовлює деформовану структуру експорту агропродовольчої продукції. В основному експортується сільськогосподарська сировина, а не готова продукція, що стоїть на заваді розвитку галузі переробки сільськогосподарської продукції і значно зменшує розміри прибутків українських аграріїв. Крім того, щорічно зростає імпорту продовольчих товарів. Так, імпорту агропродовольчої продукції становить лише близько 18 % від загального обсягу імпорту. Органами державної влади здійснюється недостатній контроль за ввезенням екологічно небезпечних технологій, речовин, матеріалів і генетично модифікованих організмів.

В цілях здійснення більш глибокого економетричного оцінювання факторів інвестування в АПК України вважаємо за доцільне проведення низки методичних дій і заходів. Загальну логіку методики аналізу подано на рис. 1. Дотримання цієї послідовності та проведення відповідного аналізу дозволяє:

– по-перше, ідентифікувати наявність взаємозв'язку та взаємовпливу окремих чинників – показників функціонування агропромислового виробництва на обсяги інвестування в галузь;

– по-друге, оцінити рівень впливу чинників та, відповідно, сфери, які потребують підсилення або ж, навпаки, – мінімізації ризиків;

– по-третє, встановити міру впливу головних показників та напрямів функціонування агропромислового виробництва на обсяги інвестування у галузь.

Вважаємо, що така інформаційна база слугуватиме кращим підґрунтям для прийняття виважених та ефективних управлінських рішень.

Інформаційна база аналізу – показники, які характеризують економічну ефективність, кадрове забезпечення та екологічну стійкість сільськогосподарства за регіонами України у 2011–2015 рр. [3, 4, 8]. Із застосуванням методу головних компонент розраховані вагові коефіцієнти та інтегральні значення за кожною з аналізованих складових функціонування галузі українського аграрного виробництва.

Рис. 1. Методика економетричного оцінювання інвестування в агропромислове виробництво України (авторська розробка)

У табл. 1 наведені результати оцінювання економічної складової. Як можемо стверджувати, у 2015 р. найвищою була економічна ефективність галузі у Закарпатській, Донецькій, Житомирській, Запорізькій, Івано-Франківській, Київській, Одеській та Чернівецькій областях. Натомість низькою – у Миколаївській та Тернопільській областях.

Таблиця 1

Результати оцінювання економічної складової функціонування сільського господарства за регіонами України у 2011–2015 рр.

Регіони	Роки				
	2011	2012	2013	2014	2015
АР Крим	0,490437	0,587512	0,615462	–	–
Вінницька	0,363694	0,299193	0,238964	0,215861	0,345123
Волинська	0,35711	0,353529	0,354668	0,348704	0,3515
Дніпропетровська	0,418116	0,485984	0,4	0,405828	0,388708
Донецька	0,42261	0,472151	0,439961	0,493544	0,490226
Житомирська	0,410174	0,392068	0,390614	0,381737	0,409121
Закарпатська	0,536799	0,495003	0,505042	0,536478	0,557305
Запорізька	0,505654	0,614565	0,512212	0,492427	0,477656
Івано-Франківська	0,557923	0,494986	0,482382	0,451306	0,43209
Київська	0,474266	0,440923	0,434157	0,442954	0,473277
Кіровоградська	0,376063	0,476721	0,336603	0,33534	0,345599
Луганська	0,51233	0,489326	0,480078	0,4842	0,372902
Львівська	0,430488	0,431342	0,434297	0,398085	0,393676
Миколаївська	0,276985	0,352591	0,263759	0,265637	0,261091
Одеська	0,460515	0,566321	0,445449	0,452471	0,470799
Полтавська	0,430373	0,427021	0,344825	0,374139	0,327588
Рівненська	0,372499	0,307622	0,290643	0,290395	0,306412
Сумська	0,410291	0,40656	0,334718	0,346801	0,341974
Тернопільська	0,355793	0,342582	0,322999	0,295577	0,295553
Харківська	0,478002	0,515658	0,41148	0,372528	0,392517
Херсонська	0,451748	0,469589	0,448216	0,3885	0,394214
Хмельницька	0,4443	0,410066	0,425093	0,356471	0,376179
Черкаська	0,4321	0,447462	0,411397	0,399655	0,39007
Чернівецька	0,508274	0,50896	0,534539	0,432502	0,454109
Чернігівська	0,429838	0,427583	0,405337	0,38841	0,379537

У табл. 2 наведені результати оцінювання кадрової складової функціонування галузі, з яких можна зробити висновок про значно краще кадрове забезпечення галузі в порівнянні з її економічною ефективністю. При цьому особливо високою слід відмітити забезпеченість кадровими ресурсами галузі в таких областях, як Донецька, Кіровоградська, Полтавська, Сумська, Харківська, Хмельницька та Чернігівська. Значно гіршим було у 2015 р. кадрове забезпечення підприємств галузі у Закарпатській, Волинській та Чернівецькій областях.

У табл. 3 наведені результати оцінювання екологічної складової. Як можемо стверджувати, у 2015 р. найвищою була екологічна стійкість галузі у Миколаївській, Одеській, Вінницькій та Дніпропетровській областях. Найнижчою – у Івано-Франківській, Київській, Хмельницькій, Черкаській та Рівненській областях.

Таблиця 2

Результати оцінювання кадрової складової функціонування сільського господарства за регіонами України у 2011–2015 рр.

Регіони	Роки				
	2011	2012	2013	2014	2015
АР Крим	0,540212	0,526736	0,525677	–	–
Вінницька	0,670996	0,661996	0,670192	0,669203	0,680103
Волинська	0,589073	0,574004	0,575027	0,580585	0,590069
Дніпропетровська	0,669128	0,668986	0,667235	0,683083	0,691352
Донецька	0,706686	0,697887	0,703612	0,732403	0,756181
Житомирська	0,7206	0,713365	0,719778	0,717398	0,690527
Закарпатська	0,45854	0,464123	0,464249	0,466427	0,479539
Запорізька	0,673354	0,653465	0,651102	0,669653	0,687503
Івано-Франківська	0,536827	0,529044	0,532372	0,536253	0,542455
Київська	0,699494	0,691827	0,688335	0,69722	0,691819
Кіровоградська	0,698381	0,69527	0,690399	0,706663	0,737642
Луганська	0,748624	0,741023	0,746174	0,741206	0,569208
Львівська	0,587847	0,57687	0,578718	0,582976	0,591797
Миколаївська	0,635998	0,624716	0,626933	0,637475	0,658756
Одеська	0,530621	0,525376	0,527256	0,525831	0,543706
Полтавська	0,758702	0,746443	0,74951	0,758517	0,777063
Рівненська	0,535408	0,52037	0,526391	0,52933	0,534874
Сумська	0,822009	0,816116	0,82319	0,827848	0,83982
Тернопільська	0,643172	0,628487	0,631457	0,643281	0,660557
Харківська	0,711316	0,698105	0,701331	0,718695	0,739746
Херсонська	0,602346	0,593314	0,596189	0,598471	0,62484
Хмельницька	0,732822	0,72488	0,726082	0,736209	0,746756
Черкаська	0,688646	0,676678	0,687368	0,686826	0,696151
Чернівецька	0,507551	0,476442	0,478413	0,481309	0,492252
Чернігівська	0,918434	0,909624	0,913232	0,924205	0,933351

Таблиця 3

Результати оцінювання екологічної складової функціонування сільського господарства за регіонами України у 2011–2015 рр.

Регіони	Роки				
	2011	2012	2013	2014	2015
1	2	3	4	5	6
АР Крим	0,179285	0,181697	0,239381	–	–
Вінницька	0,302757	0,314706	0,311775	0,323642	0,310781
Волинська	0,093621	0,119761	0,130936	0,123653	0,121219
Дніпропетровська	0,250054	0,275492	0,296915	0,30658	0,311177
Донецька	0,153238	0,186177	0,191956	0,244673	0,253672
Житомирська	0,193601	0,208707	0,227064	0,206852	0,216865
Закарпатська	0,179472	0,183923	0,176804	0,141922	0,189685
Запорізька	0,185573	0,179603	0,187343	0,199952	0,203576
Івано-Франківська	0,126028	0,103542	0,095088	0,097828	0,106761
Київська	0,166466	0,107463	0,109244	0,107045	0,111349
Кіровоградська	0,258512	0,262082	0,247751	0,253604	0,27655
Луганська	0,249045	0,255222	0,280239	0,284808	0,261388

Продовження таблиці 3

1	2	3	4	5	6
Львівська	0,223765	0,234621	0,231462	0,194983	0,208787
Миколаївська	0,367214	0,345297	0,416491	0,439788	0,503265
Одеська	0,225702	0,326509	0,319868	0,512993	0,425374
Полтавська	0,205263	0,192516	0,186981	0,183472	0,19317
Рівненська	0,181422	0,141999	0,148201	0,156934	0,147652
Сумська	0,160357	0,189768	0,199293	0,206843	0,195452
Тернопільська	0,299317	0,260141	0,261728	0,242804	0,233808
Харківська	0,121912	0,116454	0,130521	0,158908	0,15239
Херсонська	0,31259	0,232204	0,186505	0,188308	0,22374
Хмельницька	0,167596	0,128992	0,134236	0,159663	0,126842
Черкаська	0,121162	0,116166	0,120132	0,120532	0,131939
Чернівецька	0,212186	0,181427	0,188593	0,208664	0,195383
Чернігівська	0,183488	0,199402	0,189266	0,210983	0,174662

У підсумку, інформація, наведена в табл. 1–3, послугувала інформаційною основою для оцінювання інтегрального рівня функціонування сільського господарства України (табл. 4). У 2015 р. найвищим був рівень Житомирської області (0,51). При цьому, значення інтегрального коефіцієнта було найвищим для цього регіону впродовж всього аналізованого періоду – 2011–2015 рр. Високими значеннями також характеризувалися й Дніпропетровська, Донецька, Закарпатська, Кіровоградська, Луганська, Миколаївська, Одеська, Хмельницька та Чернігівська області.

Таблиця 4

Результати оцінювання інтегральних коефіцієнтів функціонування сільського господарства за регіонами України у 2011–2015 рр.

Регіони	Роки				
	2011	2012	2013	2014	2015
1	2	3	4	5	6
АР Крим	0,376445	0,399728	0,440707	–	–
Вінницька	0,393188	0,368818	0,338015	0,329489	0,39038
Волинська	0,241926	0,264326	0,274418	0,267588	0,267379
Дніпропетровська	0,412655	0,446751	0,431507	0,44184	0,440135
Донецька	0,349364	0,386315	0,382567	0,438144	0,447332
Житомирська	0,521224	0,508643	0,511355	0,503161	0,512221
Закарпатська	0,437319	0,426192	0,42782	0,428228	0,456526
Запорізька	0,393314	0,410892	0,391985	0,399278	0,401125
Івано-Франківська	0,278219	0,239291	0,22716	0,222909	0,227428
Київська	0,372257	0,310532	0,310279	0,311352	0,321663
Кіровоградська	0,425675	0,436294	0,41148	0,420195	0,446714
Луганська	0,459459	0,45457	0,466885	0,469651	0,489439
Львівська	0,375503	0,379918	0,379415	0,347153	0,35565
Миколаївська	0,403867	0,423324	0,414068	0,425472	0,448926
Одеська	0,389201	0,467282	0,426523	0,494482	0,479291
Полтавська	0,407906	0,397379	0,35915	0,371493	0,35796
Рівненська	0,321214	0,273358	0,273236	0,279291	0,279152
Сумська	0,370035	0,388867	0,368125	0,378291	0,370937

Продовження таблиці 4

1	2	3	4	5	6
Тернопільська	0,393548	0,366988	0,360212	0,341068	0,339
Харківська	0,333265	0,334426	0,323218	0,337693	0,341662
Херсонська	0,463846	0,441353	0,414042	0,390208	0,413215
Хмельницька	0,498716	0,465377	0,475398	0,449943	0,452626
Черкаська	0,330923	0,328	0,324591	0,321848	0,330696
Чернівецька	0,353513	0,324075	0,333597	0,331845	0,329192
Чернігівська	0,498973	0,504204	0,489715	0,494724	0,474295

На рис. 2 наведені інтегральні індекси функціонування сільського господарства України у 2011–2015 рр. Як бачимо, інтегральний коефіцієнт ефективності галузі впродовж всього аналізованого періоду був невисоким та становив лише 0,387 у 2011 р. та 0,383 у 2015 р. Це не може бути свідченням високої ефективності галузі та, відповідно, її інвестиційної привабливості. Вважаємо, що органам державного управління потрібно працювати над підвищенням економічної ефективності та екологічної стійкості галузі.

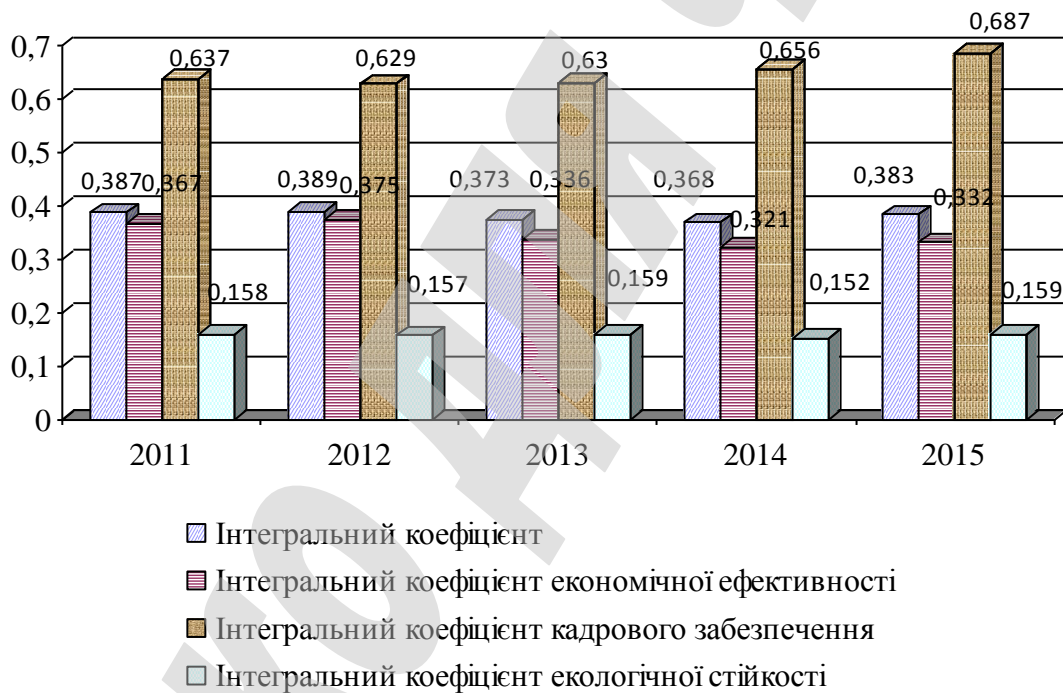

Рис. 2. Інтегральні індекси функціонування сільського господарства України у 2011–2015 рр.

Вихідні дані для проведення регресійного аналізу залежності обсягів інвестицій у галузь від оцінених вище параметрів її ефективності [8]. За розрахунками отримано рівняння регресії:

$$U = 99,8542 + 0,27x_1 + 0,29x_2 + 0,13x_3, \quad (1)$$

де U – обсяги капітальних інвестицій в розрахунку на 100 га сільськогосподарських угідь, тис. грн.;

X_1 – екологічна складова функціонування сільського господарства;

X_2 – економічна складова ефективності сільського господарства;

X_3 – кадрова складова забезпеченості сільського господарства.

Звернімо увагу на те, що отримані результати статистично значимі, адже відповідні коефіцієнти становили:

$$R_{adj}^2 = 0,9167; F(5,79) = 39,5000; Std.Er. = 0,0111.$$

Таким чином, є підстави стверджувати, що всі три аналізовані складових мають позитивний і суттєвий вплив на обсяги капітальних інвестицій у галузь. При цьому дещо меншим за вагомістю є вплив кадрової компоненти та вищим – економічної і екологічної складових, які в сукупності визначають понад 50 % чинників впливу на інвестиційне середовище та обсяги залучених у галузь інвестицій.

Органам державного управління потрібно врахувати ці чинники в цілях формування більш досконалого інвестиційного середовища в цілях розвитку галузі аграрного виробництва та посилення її ролі системі національної економіки України.

7. SWOT-аналіз результатів дослідження

Strengths. Сильною стороною у проведеному дослідженні є аналіз трьох складових інвестиційного процесу в АПК: економічної ефективності, кадрового забезпечення, екологічної стійкості та аналіз залежності обсягу капітальних інвестицій в агропромислове виробництво від цих трьох складових.

Weaknesses. Слабкою стороною є те, що базу даних індикаторів можна було розширити показниками структури інвестицій в АПК.

Opportunities. Можливостями для подальших досліджень є переймання досвіду зарубіжних країн щодо вдосконалення інвестиційного процесу в агропромисловому виробництві України.

Threats. Загрозами для результатів проведених досліджень є те, що процес агропромислового виробництва постійно залежить від природо-кліматичних умов, світових цін на ринку сільськогосподарської продукції.

8. Висновки

1. Окреслено макроекономічні передумови активізації інвестиційної діяльності в українському агропромисловому виробництві, котрі здебільшого несприятливі та характеризуються суттєвими недоліками цього галузевого комплексу:

– поточного стану функціонування (низькі показники фінансово-економічної ефективності господарювання та врожайності, сировинна спрямованість підприємств галузі і низька частка продукції з доданою вартістю, ірраціональна галузева структура та низька капіталізація виробництва, невідповідність українських стандартів сертифікації безпеки продукції з міжнародними нормами);

– тенденціями розвитку (зменшення обсягів виробництва в тваринництві, скорочення поголів'я сільськогосподарських тварин загострення проблеми збитковості тваринницької галузі, скорочення кількості суб'єктів господарювання, погіршення природної родючості ґрунтів, стагнація соціально-економічної сфери

сільських територій).

2. Показано, що ці недоліки призвели до критично гострих негативних наслідків у контексті становлення інвестиційної інфраструктури та формування інвестиційного забезпечення агропромислового виробництва України, а саме:

- зменшення обсягів та обмеження джерел формування інвестиційного ресурсу;
- послаблення практик фінансово-інвестиційної інтеграції;
- зниження можливостей бюджетної фінансово-інвестиційної підтримки;
- скорочення чисельності елементів фінансово-інвестиційної інфраструктури;
- посилення концентрації та монополізації інвестиційного забезпечення;
- погіршення інвестиційної привабливості територій сільських поселень;
- стримування розвитку сфери фінансових послуг та системи банківського кредитування модернізації техніко-технологічної бази та розвитку агропромислового виробництва.

3. Розроблено авторську методику економетричного оцінювання факторів інвестування у агропромислове виробництво України. За отриманими розрахунками є підстави стверджувати про високу залежність інвестицій від економічної ефективності галузі (коефіцієнт регресії становив 0,29) та її екологічної стійкості (0,27). При цьому дещо менший, але також позитивний вплив на обсяги інвестування справляє й кадрове забезпечення підприємств галузі (0,13). Встановлено і доведено низький рівень ефективності функціонування галузі (інтегральний коефіцієнт у 2015 р. становив 0,383 та знизився з 2011 р. на 0,004), що є свідченням її низької інвестиційної привабливості, яка погіршується. Ідентифіковано, що головним чинником, який до цього призвів, стало погіршення показників економічної ефективності галузі (інтегральний індекс опустився у 2015 р. до 0,332) та екологічної стійкості (до 0,159).

Література

1. Varnalii, Z. Instytutsiine zabezpechennia konkurentnoho rozvytku pidpriemnytstva v Ukraini [Text] / Z. Varnalii, O. Panasiuk // Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu imeni T. Shevchenka. Ekonomika. – 2011. – No. 124/125. – P. 25–28.
2. Vasil'eva, T. A. Formirovanie i razvitie sistemy infrastruktornogo obezpecheniya deyatel'nosti predprinimatel'skikh struktur [Text]: PhD thesis / T. A. Vasil'eva. – Saint Petersburg, 2008. – 179 p.
3. Herasymchuk, Z. V. Ekonomichna sutnist investytsiinoi infrastruktury APK [Text] / Z. V. Herasymchuk, Yu. A. Podernia-Masiuk // Ekonomichni nauky. Seriia «Rehionalna ekonomika». – 2008. – No. 5 (17), Part 2. – P. 5–7.
4. Abel, W. Agrarkrisen und Agrarkonjunktur [Text] / W. Abel. – Hamburg, Berlin: Verlag Paul Parey, 1978. – 323 p.
5. Clark, C. The Conditions of Economic Progress [Text] / C. Clark. – London: MacMillan and Co., Ltd., 1951. – 395 p.
6. Dicken, P. Global Shift: The Internationalization of Economic Activity [Text] / P. Dicken. – New York, London: Guilford Press, 1992. – 480 p.
7. Enabling the Business of Agriculture 2015: Progress Report [Electronic resource] // The World Bank. – 2015. – Available at: <http://eba.worldbank.org/~media/WBG/AgriBusiness/Documents/Reports/2015/Enabling-the-Business-of-Agriculture-2015.pdf>

8. Enabling the Business of Agriculture 2016: Comparing regulatory good practices [Electronic resource] // The World Bank. – 2016. – Available at: \www/URL: <http://eba.worldbank.org/~media/WBG/AgriBusiness/Documents/Reports/2016/EBA16-Full-Report.pdf>

9. Enabling the Business of Agriculture 2017 [Electronic resource] // The World Bank. – 2017. – Available at: \www/URL: <http://eba.worldbank.org/~media/WBG/AgriBusiness/Documents/Reports/2017/EBA2017-Report17.pdf>

10. Nelson, N. F. Social Mobility and Economic Advancement [Text] / N. F. Nelson, K. H. Paul // American Economic Review. – 1953. – Vol. 5. – P. 364–378.

11. Shumpeter, J. A. The history of economic analysis [Text] / J. A. Shumpeter. – Saint Petersburg: Economic school, 2004. – Vol. 1. – 496 p.